

Megújult a DEENK Bösörmenyi úti Campus Könyvtára

A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (DEENK) az ország legnagyobb – nemzeti gyűjtőköre okán egyedülálló – felsőoktatási könyvtára. Működésének fókuszában a hallgatói eredményesség támogatása, a kutatási ökoszisztémában vitt proaktív szerepvállalás, valamint a kultúrákövetítés és -megőrzés áll.

A DEENK négy kelet-magyarországi városban, a Debreceni Egyetem hét campusán, összesen kilenc épületben működött publikus szolgáltatási tereket, melyek kialakításakor a hallgatói eredményesség támogatását helyezték a középpontba. A tereket önmagukban szolgáltatásként kezeljük, tehát olyan funkciókat alakítunk ki, melyek a hallgatók tevékenységét maximálisan kiszolgálják: lehetőség van önálló elmélyült tanulásra vagy kutatásra; kiscsoportos feladatmegoldásra és közös tanulásra; és minden könyvtárunkban kialakítunk olyan területeket, ahol nagyobb hangerővel járó kapcsolódásokra van lehetőség az óráközi szünetekben vagy a szabadidő percei alatt.

Azt tapasztaljuk, hogy hallgatónk hosszú órákat töltenek a könyvtárban, ezért általános alapelveként nagyon kényelmes bútorokat, inspiráló színvilágot és dinamikus megoldásokat viszünk a terekbe azért, hogy munkájukhoz a maximális kényelmet és motivációt biztosítsuk. Természetesen gondoskodunk arról is, hogy Wi-Fi-hozzáférés, konnektorok és fényforrások is bőségesen rendelkezésre álljanak.

2019–20-ban az egyetem téri, legnagyobb kapacitású egységeinket alakítottuk át a fenti elvek mentén, a design thinking módszertanát is beemelve a tervezésbe. Az itt elért eredmények visszaigazolták azt, hogy jó úton járunk, és lendületet adtak arra, hogy további helyszíneken is hasonló elgondolás szerinti átalakításokat végezzünk.

A DEENK Bösörmenyi úti Campus Könyvtára (BCK) a telephely főépületének egyik tengelyében, vagyis a legfrekvenciált

amelyben két fémszerkezetes üvegfülké található: egy a könyvtárosok, a másik pedig a fénymásolót vagy számítógépet használók számára.

2017-ben három fontos lépés történt:

- Elkészült az olvasóterem statikai vizsgálata, amit bármilyen tervezés, átalakítás során figyelembe kellett vennünk. A szakértő rámutatott a terem túlterheltségére, és erősen korlátozó javaslatot adott könyvespolcok mennyisége és elhelyezése tekintetében.

„A tér hangulatában is a természetközelség (és egyben a Debreceni Egyetem zöld-arany) színvilágát és formáit idézi”

tabb részen helyezkedik el. A campuson tanuló közel 8000 hallgató és több száz dolgozó hetente többször is elhalad a hosszú folyosókon a Könyvtár bejárata előtt. Helyesebben: a Könyvtár bejáratai előtt – ugyanis a kétszintes épület mindkét szintjén, emeletenként önálló bejárattal (összeköttetés nélkül), egymás alatt helyezkedik el az Olvasóterem (emelet) valamint a Kölcsönzőtér és munkaszobák (földszint).

Az olvasóterem felújítása több mint nyolc éve foglalkoztatja a Könyvtár vezetőségét, a megvalósítást számos ötlet és jó néhány akadály szegélyezte. Kiindulásként képzeljünk el egy, az 1970-es évek második felében kialakított olvasótermet,

- Hallgatói tervpályázatot írtunk ki az olvasóterem átalakítására. A pályázat nyertese – egy közgazdász hallgató – egy nagyon színes, otthonos teret álmódott meg dolgozószoba-jellegű kuckók és egy nagyobb közösségi sarok kialakításával.

- A gondolkodásba és a tervpályázat elbírálásába bevontuk a campuson működő két kar (Gazdaságtudományi Kar, Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar) vezetését és a hallgatói önkormányzat képviselőit – ezzel a közvetlen partnereink elköteleződését és folyamatos kommunikációs csatornát alakítottunk ki.

A következő évben tervezési programot indítottunk az átalakítás három lehetséges verziójának kidolgozására, a nyertes hallgatói pályázat figyelembevételével – ám a megvalósítás a felmerülő kötelező költségek (légtudatizálás, ablaksere, árnyékolás, fűdémmegegerősítés) forráshiánya miatt váratott magára. Tettünk egy gondolat kísérletet a földszinti és az emeleti terek egybenyitására is, azonban ez még tovább növelte volna a további kötelezettségeket (a csigalépcső mellett liftet is építeni kellett volna) és a költségvetést.

2022-ben egy – a Bösörörményi úti Campus főépületének egészét érintő – energetikai felújítási pályázathoz kapcsolódóan nyílt lehetőség az olvasóterem átalakításának beütemezésére. Előhúztuk a fiókból, felülvizsgáltuk, és kicsit módosítottuk a néhány évvel korábban kidolgozott elképzeléseket. Egy meggyőző koncepcióval és egy gyönyörű látványtervvel álltunk a döntéshozók elé – sikerrel.

A BCK Olvasóterem átalakításának kivitelezésére 2024 június és 2025 február között került sor. A könyvtár területe az előtér hozzacsatolásával 245 m²-ről közel 300m²-re növekedett. A kapacitás változatlanul 71 férőhely, ami rendezvények alkalmával pótszékekkel 80-ra bővíthető.

A tér (és a kapacitások) nagy részét az elmélyült egyéni felkészülés céljára kialakított olvasó-tanuló-tér tölti ki. A dinamikus színvilágú és elrendezésű teret 120 polcfolyóméter könyvespolc övezi, az ablakokon beáramlik a fény, a mennyezeten, a falakon és az asztalokon sok és sokféle fény-

forrás található. A tanulóhelyek erősen tagoltak, a bútorzat zégzugaiban könnyedén elvonulhatunk, még a nagyobb négyzetméteres asztalokon is paravánnal segítjük az elmélyülést, a biztonságérzetet. A térből üvegfallal leválasztott rendezvényterem a hétköznapiakban három, 5–9 férőhelyes tanulószobára osztható. Az előteret a forgalmas folyosótól egy üvegfallal választja el, ahová kényelmes fotelek és kanapék hívogatják a hallgatókat az óráközi szünetekben. Itt található az önkiszolgáló könyvkölcsönző terminál és az épületben hiánypótló kulcsos tárolószekrények.

A terekben elhelyezett könyvvállomány egésze kölcsönözhető. A tanulótérben a használathoz és curriculumigényekhez folyamatosan igazított szabadpolcos gyűjtemény, folyóirat válogatás és könyvajánló található. Az előtérben tematikus válogatást helyeztünk el figyelemfelkeltő céllal: kézbe vehetők híres, sikeres emberek írásai és életrajzai, valamint megismerhető az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak (SDG) rendszere, és az ezekhez kapcsolódó irodalom.

Az új könyvtári térben elsősorban automatizált, illetve önkiszolgáló funkciók kialakítására törekedtünk, a megvalósításban azonban akadtak korlátaink. A könyvkölcsönzés és -visszaadás, a tanulószobák online le- és elfoglalása, a raktári kikérő valóban tud működni könyvtári személyzet segítségével nélkül. Félautomata megoldás a "Van-e szabad hely?" funkció: a honlap a terekben szolgálatot teljesítő személyzet (könyvtáros kollégák vagy hallgatók) által számolt adatokat közli.

A terekben az Eduroam hálózat saját eszközeivel vagy helyben kölcsönzött laptopokkal akadály nélkül működik. A korlátozottan elérhető digitalizált dokumentumok az erre a célra kialakított laptopokon, az ún. DEA pontokon használhatók.

A már említett tematikus válogatáson túl a környezettudatosság és a fenntarthatósági szempontok újrahasznosított anyagból készült bútorelemekben, book-art darabokban és tartósított élőnövénydekorációk révén jelennek meg.

A tér hangulatában is a természetközelség (és egyben a Debreceni Egyetem zöldarany) színvilágát és formáit idézi, ám nem mellőzi az innovációra utaló extravagáns megoldásokat (zsinóros körök, könyvklampák).

Az új szolgáltatási tér rendelkezésre állása a főépület nyitvatartásához alkalmazkodik: a tanév nagy részében hétköznapi 8–19 óráig, szombaton 8–17 óráig várja a látogatókat.

Az első hetek-hónapok visszajelzései alapján a szándékaink, terveink kiválóan működnek a hallgatók körében: ezekben a terekben örömet tartózkodni, letelepedni, olvasni, tanulni. És – reményeim szerint – örömet itt dolgozni is.

Karácsony Gyöngyi

Van-e szabad hely?

